

XXXII. ročník celonárodného festivalu kresťanského divadla
Gorazdov Močenok 2024

Festivalový spravodaj

Č. 5

SVÄTÁ OMŠA S O. BISKUPOM RÁBEKOM A KAZATELOM O. BISKUPOM
BEŇOM: STARŠÍ A TRADÍCIE V SRDCI KRESŤANSTVA

Hlavným celebrantom nedeľnej pontifikálnej sv. omše bol J. Ex. Mons. František Rábek, ordinar OS a OZ SR a slávnostným kazateľom J. Ex. Mons. Peter Beňo, pomocný biskup nitriansky.

Foto: Michal Lašut

Gorazdov, nedeľa 29. júla 2024 – Nedeľná svätá omša v osade pri Močenku nesúcej meno Gorazdov bola už tradične nielen pripomienkou svätého Gorazda, ale aj príležitosťou osláviť prínos starších generácií v kontexte kresťanského dedičstva a kultúry. Biskup Beňo v úvode svojej homílie vrelým pozdravom pripomenul význam spoločenstva: „Je pre mňa veľkou cťou, že môžem byť dnes tu s vami, aby sme si pripomenuli svätého Gorazda, ktorý je pre mňa osobným príkladom a inšpiráciou.“

Pri rozprávaní o svojich skúsenostiach s modlitbou ku svätému Gorazdovi biskup pripomenul, že tradície a učenia, ktoré prenášame cez generácie, sú základom, ktorý drží spoločenstvo pohromade. „Tak ako svätý Gorazd pokračoval v diele svätých Cyrila a Metoda, aj my sme povolaní pokračovať v tradíciách, ktoré nám boli predané.“

Odkaz svätého Gorazda a spojenie medzi generáciami bol osobitne zdôraznený v kontexte Svetového dňa starých rodičov a seniorov, ktorý pápež František vyhlásil, aby upozornil na neoceniteľný prínos starších ľudí. „Svätý Gorazd nám pripomína, že každý vek má svoje poslanie a krásu. Starší ľudia sú mostom medzi minulosťou a budúcnosťou, sú našou spojnicou s korenkami a tradíciami,“ zdôraznil biskup.

Zvýraznenie kultúrnej úlohy seniorov v našom živote prichádza v čase, keď festival Gorazdov Močenok oslavuje kresťanské hodnoty prostredníctvom umenia. „Tento festival je živým príkladom toho, ako môžu starší ľudia obohatiť našu kultúru a ako môže kultúra oslavovať a uchovávať kresťanské tradície pre budúce generácie,“ vysvetlil biskup Beňo.

Pontifikálnej sv. omše v Gorazdove sa zúčastnil aj poslanec národnej rady a predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja, Branislav Bečik (tretí zľava).

Foto: Michal Lašut

Podľa biskupa nie je dôležité len udržiavať kultúrne a duchovné dedičstvo, ale je kľúčové, aby starší ľudia a seniori aktívne prenášali svoje skúsenosti a múdrosť. „Starí rodičia nie sú len strážcami našich tradícií, ale sú aktívnymi účastníkmi v súčasnej misii cirkvi. Ich hlas a príbeh sú neoceniteľné pre každého z nás.“

V závere homílie biskup Beňo vyzval všetkých prítomných, aby si vážili a čerpali z múdrosti a skúseností starších generácií: „Pozvime ich, aby sa podelili o svoje príbehy a modlitby, a nech nám pomáhajú udržiavať plameň viery živý. Nech je náš prístup k starším plný úcty a lásky, pretože cez nich Ježiš rozdáva svoje požehnanie.“

Tento festival a homília boli príležitosťou nielen na oslavu, ale aj na hlboké zamyslenie sa nad tým, ako kresťanské hodnoty a tradície môžu ovplyvniť súčasné i budúce generácie, aby žili život plný viery, nádeje a lásky.

Jozef Šuvada

Kaplnka sv. Gorazda slúži už 30 rokov

Základný kameň kaplnky sv. Gorazda požehnal v roku 1993 počas prvého ročníka festivalu Gorazdov Močenok Mons. František Rábek. Do roka sa obci podarilo kaplnku postaviť a počas druhého ročníka festivalu v júli 1994 ju požehnal J. Em. Ján Chryzostom kardinál Korec. Najväčšiu zásluhu na vybudovaní kaplnky mal vtedajší starosta obce

Jozef Šuvada:

„Keď sme sa rozhodli, že chceme na počesť sv. Gorazda niečo urobiť a vystaviť aj kaplnku, tu v jeho rodisku, tak myšlienka bola pekná, ale bolo treba peniaze, ľudí a všetko to zorganizovať. Peňazí nebolo, ale pomohla nám jedna vec.

Kaplnka sv. Gorazda v Gorazdove. Foto: Michal Lašut

Patril do skupiny ľudí, ktorí sa poznali ešte z nitrianskej Kalvárie. Tam vzniklo spoločenstvo ľudí, ktorí pripravovali Slávnosti Matky Božej na Kalvárii.

Mňa zaujala tá vec, že toto je autentické miesto, kde sa predpokladá, že sa Gorazd narodil a žil. Ostalo aj v tom názve Gorazdov. Aj Močenok - mučeník. Potom sa tu našiel zvon, asi tristo ročný, z časti tej zvonice, ktorú ľudia za komunizmu skryli, aby sa jej nič nestalo. Ten určoval, že to bude zvonica. A že bude mať tvary románske a bude z materiálu, ktorý nezostarne za 10 rokov. Teraz je 31 rokov od začatia stavby, 30 rokov od vysviacky. Zrejme tie kamienky vydržali. A dúfam, že ešte chvíľu vydržia,“ zažartoval nakoniec.

Poľnohospodárske družstvá v tom čase museli začať platiť obciam, v katastri ktorých pracovali. Družstvá na to veľa peňazí nemali a podobne na tom bolo aj domáce družstvo. Nepýtali sme teda od nich peniaze, ale dohodli sme sa, že nám pomôžu technikou a materiálom pri budovaní kaplnky, čo privítali. Veľmi nám pomohli aj projektanti Stanislav Babčan a Milan Vaňuš ktorí zdarma naprojektovali túto krásnu kaplnku, ktorá slúži dodnes. My sa z toho tešíme.“

Projektant Stanislav Babčan prezradil, čo ho inšpirovalo k naprojektovaniu takejto kaplnky:

„Bola to súhra inšpirácií a aj prostredia, ktoré vytvorili hlavne miestni ľudia. Potom to boli rektor nitrianskeho seminára Jozef Bošňák, podnety z biskupského úradu a hlavne od miestnych občanov. Vtedy bol starostom Jožko Šuvada.

Pred Kaplnkou sv. Gorazda v Gorazdove sa v posledný deň festivalu, v nedeľu 28. júla uskutočnila pontifikálna sv. omša, ktorú vysielala v priamom prenose Slovenská televízia.

Sv. omšu celebroval Mons. František Rábek ordinár OS a OZ SR:

„Je dôležité, aby organizátori pokračovali v rozvoji festivalu Gorazdov Močenok. Aby sa zameriavali na kvalitu v oblasti duchovnej a aj v oblasti divadelných predstavení. Potrebná je aj propagácia rozličnými kanálmi, či už cez samosprávu alebo cez kultúrne inštitúcie. Samozrejme to môže byť aj cez cirkev, aby sme propagovali úctu voči nášmu veľmi významnému, prvému a zatiaľ jedinému slovenskému svätcovi - sv. Gorazdovi. Dôležitá je aj modlitba a svedectvo vlastného života, že to nie je len nejaká nostalgická tradícia, ale že nás to pobáda k dobrému a peknému životu.“

Foto: Michal Lašut

Slávnostným kazateľom bol nitriansky biskup Mons. Peter Beňo: „Je to pekné stretnutie k úcte sv. Gorazda. Pre mňa je vždy povzbudením, keď sa môžem stretnúť s veriacimi, keď môžem vytvárať takéto spoločenstvo. Pretože nielen prijímame povzbudenie od pána Boha ale aj navzájom sme si povzbudením. Som rád, že tu dnes môžem byť.“

Sv. omše sa zúčastnil aj poslanec národnej rady a predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Branislav Becík, štátna tajomníčka ministerstva vnútra Lucia Kurilovská a štátny tajomník ministerstva životného prostredia Štefan Kuffa. V Gorazdove ich privítal starosta obce Močenok Roman Urbánik: „Dnešné podujatie - slávnostná sv. omša, je vyvrcholením XXXII. ročníka festivalu Gorazdov Močenok. Tak, ako dôstojne prebiehal celý festival, tak dôstojne prebehla aj dnešná slávnostná svätá omša. Ja som veľmi rád,

že organizátori, ktorí si do vienka ako úlohu zobrali zorganizovať tento ročník, naplnili všetky svoje ciele. Že sme mali divadelné súbory, ktoré sa predstavili v súťažnej aj nesúťažnej časti, bohatý duchovný ale aj kultúrny program a myslím si, že takýto jedinečný festival, ktorý nemá obdobu na Slovensku, má svoje miesto v mape festivalov. Som veľmi rád, že bol práve u nás, v Močenku.“

„Sv. omša v Gorazdove je vždy takým pekným, dôstojným završením festivalu. Vždy, keď vyjde pekné počasie a sme tu uprostred prírody, tak si človek uvedomí, že naozaj tá príroda je Božím chrámom. Je to priestor pre stretnutie, ale zároveň aj priestor na premýšľanie a na vnímanie širších súvislostí, takže sme za to radi. Sme radi že už Gorazdov Močenok je v závere a že budeme trochu aj oddychovať. Zase sa tešíme potom na budúci ročník,“ povedal predseda poroty Peter Weinciller.

Spokojnosť s 32. ročníkom festivalu vyjadril aj jeho riaditeľ Jozef Šuvada: „Vyžaduje to značné organizačné schopnosti, finančné možnosti, ako taký veľký festival urobiť. Získať aj duchovných k tomu, aby vedeli niečo pekné povedať aj tej mládeži, ktorá sa raz stane takou, ako sme my dnes. Preto máme na začiatku festivalu duchovnú časť, v ktorej sú dobrí kazatelia a duchovná obnova. Máme aj divadelné dielne, kde odborníci práve tým, ktorí majú záujem o divadlo ukazujú, ktorým smerom by sa do budúca aj divadlá mali obracať. Pretože tento duch divadla sa nejakto stráca a ľudia sa orientujú čisto na televíziu, ktorá vysiela všeličo. Chvalabohu, je stále záujem o to, že ľudia sa chcú zdokonaľovať a odborníci ich v tom vzdelávajú. Gro toho všetkého, sú divadelné predstavenia, súťažné aj nesúťažné a pán Boh zaplať, bolo ich v tomto roku dosť. Oveľa viac, ako predtým.“

Do Gorazdova prišli aj cyklisti

Novinkou bolo, že pred začiatkom sv. omše do Gorazdova prišli aj cyklisti z Nitry. Po cykloturistickej trase ich priviedol Radoslav Packa, ktorý celý rok pomáha pri jej udržiavaní: „Cesta bola výborná, bolo trochu pod mrakom. Mali sme pár zastávok pri krížoch, kde sme sa pomodlili. Nemali sme po ceste žiadne problémy.“

Cyklopútnici prišli od Kostola sv. Gorazda v Nitre ku Kaplnke sv. Gorazda v Gorazdove.

Foto: Radoslav Packa

Cyklopúť inicioval Vojtech Suchý: „Toto mi napadlo už pred rokmi. Ale keď sa začali organizovať cyklopúte ako Nitra – Močenok – Trnava... Oslovil som Petra Sýkoru, či by

sme nemohli zorganizovať aj cyklopúť Nitra – Močenok – Gorazdov. On sa toho chytil a máme tu cyklopúť. Som rád, že som stál pri začiatku, lebo to je veľká česť. Dnešná cesta bola výborná, pretože bolo trochu zamračené, nie ani tak teplo.“

S cyklopútnikmi, ktorí štartovali pri Kostole sv. Gorazda v Nitre – Klokočine, prišiel aj skúsený cyklista, Anton Ivančík: „Na bicykloch sme boli aj v Santiagu de Compostela.

Z Nitry sme išli na bicykloch 30 dní. Boli sme aj na Velehrade, v Grécku, Srbsku...“

Po ďalších trasách prišli do Gorazdova členovia Slovenského orla, ako Miroslav Valo: „My sme prišli z Ludaníc. Chodíme aj na púte do Topoľčianok, na Studničky, do Nitry...“

Sv. omše sa zúčastnili aj peší pútnici, ktorí išli v stredu 19 km z Močenku na Nitriansky hrad. Medzi nimi bol aj každoročný pútnik Ján Bleho: „Pešiu púť z Močenku do Nitry som prešiel asi dvadsaťkrát. V prvých rokoch to bolo také, ako neupravené. Dakde bolo zorané, podmietnuté, bolo to ťažšie. Teraz je to vynikajúce. Ideme prakticky cez les. Predsa len to teplo sa lepšie znáša v lese. Všetka česť tým, ktorí to robili a upravovali.“ So svojím manželom Slavom každoročne putuje aj Zuzana Horváthová: „Táto pešia púť do Nitry je pre nás už takou srdcovkou. Je to pre nás výpoveď alebo vďačnosť Pánu Bohu, za celý prežitý rok. Stretneme sa s ľuďmi, s ktorými sme sa nevideli celý rok. Môžeme sa porozprávať s tými, ktorí sa zúčastňujú tejto púte a navzájom sa obohacujeme.“

Natália Packová

INŠPIRÁCIA SVÄTÝM GORAZDOM V SÚČASNOSTI: SVEDECTVO SILY A SLOBODY

Otec Ondrej Chrvala, sobota 27.7.2024, farský kostol sv. Klimenta

Na festivale, kde už bolo toho veľa povedaného o sv. Gorazdovi sa kazateľ dňa zamýšľal ako priblížiť sv. Gorazda práve na jeho sviatok a tak začal svoju homíliu pozvaním všetkých kontemponovať to, „čím môže byť svätý Gorazd inšpiráciou pre nás dnes?“

Svätý Gorazd, ktorý sa predpokladá, že sa narodil ako pohanský chlapec a ešte nepočul o Kristovi, prešiel obrovským posunom vo svojom živote. Stretnutie so svätými Cyrilom a Metodom zmenilo jeho život, keď sa dozvedel o Božej láske k ľuďom. „Ako je možné, že jeden človek prešiel takú veľkú cestu?“ pýta sa rečník. „Aké muselo byť jeho srdce?“

Vysvetľuje otec Ondrej, že Gorazdov život bol formovaný dvoma základnými princípmi: dôverou, ktorú mu preukázali svätí Cyril a Metod, a jeho vlastnou vierou v to, že s Božou pomocou dokáže čeliť akýmkoľvek výzvam. „Neprišli s tým, že vy Slováci, čakajte, musíme vás učiť o Kristovi desať rokov, možno storočia. Oni to robili veľmi rýchlo,“ hovorí o tom, ako svätí rozpoznali potenciál v Gorazdovi a jeho spoločníkoch.

Otec Chrvala tiež prináša paralelu so známym psychológom Viktorom Franklom, ktorý vo svojom živote prekonal hrôzy koncentračného tábora a pochopil, že jeho najväčším majetkom je jeho vnútorná sloboda. Frankl, ktorý stratil takmer celú svoju rodinu,

Otec Ondrej Chrvala počas homílie. Foto: Michal Lašut

končil sám zatvorený v studenej cele, zobrali mu všetko, aj šaty. Práve v tejto situácii si uvedomil, že jednu vec mu zobrať nemôžu – jeho vnútornú slobodu. „Medzi podnetom, ktorý prichádza zvonka, a mojou odpoveďou je vždy priestor slobody. Ja sa rozhodujem, ako reagujem na okolnosti okolo mňa v tomto intervale slobody,“ hovoril Frankl. Aj keď sú tie okolnosti ťažké, môžem sa postaviť a povedať, čo ja môžem urobiť, ako môžem žiť svoju slobodu aj v tejto náročnej situácii. Frankl sa stal neskutočne vnútorne slobodným, inšpiroval mnohých väzňov a dokonca niektorých dozorcov. Po vojne založil psychoterapeutický smer, ktorý vo-

Spevácky zbor jUnity, Hlohovec.

Foto: Michal Lašut

láme logoterapia, ktorá je postavená práve na tom, že my ľudia máme moc niečo robiť s tým, čo sa nám deje. Nemôžeme sa vyhovárať na okolnosti.

Svätý Gorazd vstúpil do tohto priestoru slobody a žil obdivuhodný život. Netrvalo to generácie. On to dokázal za svoj jeden život. Otec Ondrej sa na záver s veriacimi modlil týmito slovami: „Svätý Gorazd, prosíme Ťa, aby sme my dnes vedeli žiť vo svojom priestore slobody. Aby sme aj pri akýchkoľvek okolnostiach našli v srdci Pána, v ktorého si Ty uveril, a moc Duchu Svätého,

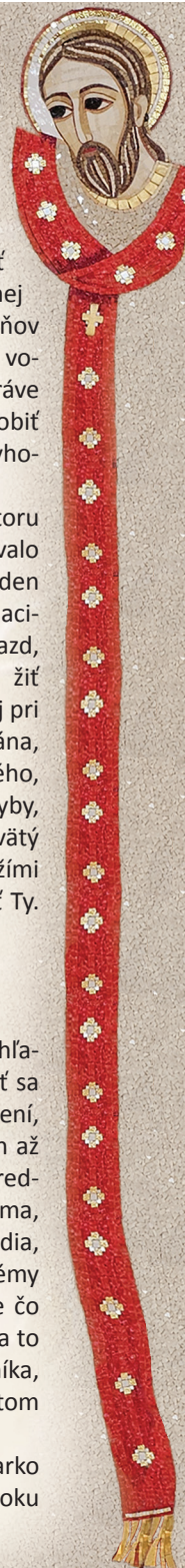
ktorú sme dostali pri krste. Aby sme ponúkli Pánovi tých päť chlebov a dve ryby, ktoré sa možno zdajú málo, ale Boh ich dokáže rozmnožiť a vykonať veľké veci. Svätý Gorazd, prosím Ťa, aby sme vedeli žiť život v súlade s Božím kráľovstvom, s Božími prikázaniami a s Božím duchom, ktorý je v nás, tak ako si to naplno dokázal žiť Ty. Amen.“

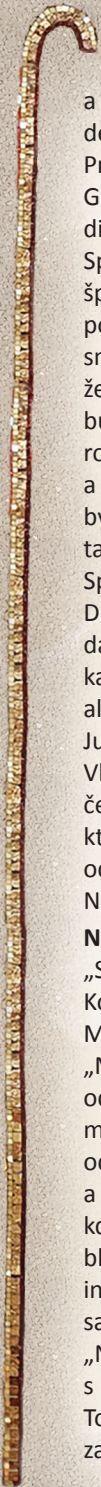
Jozef Šuvada

DOJMY Z FESTIVALU SÚ VEĽMI DOBRÉ

Zaujímavé momenty z festivalu zachytáva svojím fotoaparátom Michal Lašut: „Vzhľadom na to, že je to už XXXII. ročník, tak kvalita neklesá. Som veľmi rád, že opäť sa začalo po tej neplánovanej pauze (covidu) tvoriť a máme tento rok 15 predstavení, čo je super. Predstavenia sú od monodrámy až po väčšie kolektívy. Od mladých až po starých. Je tam veľký diapazón. Nedá sa povedať, že by tento rok niektoré predstavenie bolo vyslovene zlé alebo vyslovene dobré. Zaujala ma ale monodráma, kde pán hodinu dokázal udržať pozornosť diváka a takisto ma zaujali mladí ľudia, s ktorými sa stretávam po všetkých festivaloch posledné roky. Riešia tie svoje témy aktuálne, neberú nejaké staré starosvetké veci, ale sa zaoberajú, čím žijú. Je čo fotografovať. Najlepšie sa fotia pekné objekty. Stačí keď je niečo pozitívne, tak sa to lepšie reprodukuje ako keď sa niečo fotí nasilu. Fotka by mala byť aj pre účastníka, ktorý sa nemôže zúčastniť festivalu, aby z tej fotografie vedel vyčítať, o čo v tom predstavení ide.“

Pozitívne zážitky z festivalu má aj František Lizák z divadelného súboru Gašparko z Lendaku: „Podľa mňa tento festival bol zase niečím výnimočný od minulého roku

a zatiaľ sa mi tento rok festival najviac páčil. Program v sobotu bol strašne nabitý divadelnými predstaveniami, ktoré boli pekne spracované. A bola zábava sa na ne pozerieť. Príprava nášho predstavenia trvala cca 2 roky. Najskôr to skúšala mladšia partia členov Gašparka a neskôr sme sa k nim pridali aj my, starší. Predstavenie dopadlo veľmi dobre, diváci boli podľa mňa veľmi úžasní, aj čo sa týka personálu. Bolo vo veľmi pekné.“

Spolurežisérkou divadelného súboru z Lendaku je Anka Marečáková: „V súbore Gašparko pôsobíme spolu s riaditeľkou Máriou Budzákovou. Prišli sme na tento festival po niekoľkých rokoch. Ona chodí pravidelne, ja som sa k nej pridala teraz. Dúfam, že sme urobili radosť v Močenku našim detským divákovi. Veľmi sa mi páči tá myšlienka, že sú tu kresťanské divadlá, na ktoré sa človek nebojí zobrať deti. No a verím, že to bude pokračovať aj naďalej, pretože je to veľmi pekná myšlienka. Videla som na tomto ročníku festivalu niekoľko predstavení a každé bolo niečím inšpirujúce. Niečo ponúklo a vedelo aj tým našim deťom divadelníkom, ktorí len začínajú, ale aj mne ukázať, že ako by sa možno dalo niečo inak, niečo zlepšiť. Veľmi pekné myšlienky boli spracovávané, takže som rada, že som tu.“

Spokojný s festivalom je aj herec DS Gašparko Samuel Halčín: „Hralo sa mi veľmi dobre. Diváci boli tiež veľmi dobrí aj to všetko, tá organizácia a tak. Divadlo mi v prvom rade dalo nový pohľad na život. Našiel som tam veľa kamarátov, veľa skúseností, ktoré získam keď chodíme na súťaže. Veľmi sa mi to páči, lebo sa môžem rozvíjať aj v cestovaní, ale aj v divadle.“

Judita Sadíleková bola na festivale v Močenku už viackrát so svojím otcom, režisérom Vladimírom Sadílkom. Teraz je prvýkrát v úlohe porotkyne: „Chodievala som do Močenku na otcove premiéry. Podľa mňa nie je účelom tohto festivalu súťaženie a určenie kto je najlepší a kto bol menej dobrý. Dôležité je, že robia niečo ochotne a robia to to od srdca, čo sme mohli vidieť na každej jednej inscenácii.“

Natália Packová

Na festival prišla aj redaktorka z prvého ročníka festivalu

„Stále mám ten istý pocit ako aj prvé roky, cítila som sa tu aj s mojím ockom Mišom Kováčom Adamovom ako doma. Takúto atmosféru nemá žiadny iný festival,“ povedala Martina Kováčová, redaktorka, počas prvého ročníka festivalu v roku 1993.

„Musíte rešpektovať názory a postoje svojich detí. Viac počúvať a menej poučovať,“ odpovedala Marica Šišková, režisérka, na otázku komplikovaných vzťahov medzi rodičmi a deťmi. „My žijeme náš svet a rodičia si myslia, že žijeme ich svet, ale ich svet už odchádza so všetkým, čo fungovalo, a oni sa snažia tie princípy aplikovať na náš svet, a preto sa míňame.“ V podobnom duchu sa viedlo aj jej súťažné predstavenie Tam, kde číha vlk. „Snažili sme sa hľadať odpovede na otázku, prečo sa deti s väčším problémom ťažko zdôverujú rodičovi. Prečo je tam ten odstup a deti sa radšej zdôverujú iným ľuďom alebo v horších prípadoch ostávajú samé.“ Povzbudila mladých ľudí, aby sa zapojili do divadelnej činnosti a vysvetlila im, ako im môže divadlo pomôcť v živote: „Na nečisto si vyskúšajú vstúpiť do rôznych problematických situácií a zisťujú, čo to robí s emóciami, hľadajú riešenia. Ak sa v živote stretnú s podobnou situáciou povedia si: Toto som si prežil ako postava, tak môžem načerpať nejakú skúsenosť a viem, ako mám zareagovať.“

Martin Bučko z divadelného súboru Na Skok sa zúčastnil divadelného worksho-
pu s Kamilom Žiškom: „Pracovali sme na Danteho komédii a spoločne sme zložili
pekný príbeh, ktorý sme potom mohli odovzdať ľuďom.“

Mária Budzáková, režisérka DS Gašparko Lendak: „Naša príprava trvala dva roky.
Začínali sme improvizáciami, neskôr sme spojili dva súbory a podarilo sa nám
dokončiť predstavenie. Poslednýkrát sme boli na festivale Gorazdov Močenok pred
dvomi rokmi a môžem povedať, že jeho úroveň sa zvyšuje. Videli sme hodnotné,
naozaj zaujímavé diela.“

„Tento festival je výnimočný tým, že sa tu stretáva duchovná služba s divadelnou
činnosťou. Veľmi sa mi páči táto kombinácia, hlavne to, že tento festival nezabúda
na korene toho duchovného. Nech bude ten rok akýkoľvek, v tomto je Gorazdov
Močenok výnimočný,“ hodnotí Peter Janku, režisér, dramaturg a lektor tvorivej die-
lne, ktorý bol na Festivale GM po prvýkrát. „Veľa som o tom počul a teraz sa mi to
potvrdilo. Naozaj držím organizátorom palce, aby tento festival dlhé desaťročia držali nad
vodou.“

Jana Sýkorová

JÚLIA A RÓMEO Z RASLAVÍC

DS NA SKOK nie je na festivale GM žiadnym
nováčikom. Každý rok prekvapia nejakým
novým titulom. V tomto roku divadelne spraco-
vali známu Shakespearovu hru dvoch ve-
ronských milencov z dvoch znepriatelených
rodov. Javiskové stvárnenie je postavené tak,
že všetky postavy hrajú dvaja mladuční he-
reckí interpreti - Ema Bašistová a Martin Bučko. Inscenácia začína i končí rámcovým
stretnutím rodičov dvoch znepriatelených rodín nad hrobkou ich detí. Napriek od-
stupu času stále cítiť zášť.

Z jednej strany však prichádza túžba po zmiernení, z druhej strany však je cesta
k zmierneniu zarúbaná. „Musíme sa stále nenávidieť?“ je mottom i páľčivou otázkou
celej hry. Ako aj otázkou, ktorá v dnešnej spoločnosti rezonuje čím ďalej tým násroj-
čivejšie. Konceptia hereckých premien dvoch hercov je zvolená nenásilne, režisérovi
sa darí vystihnúť kľúčové momenty známej hry, premeny postáv prebiehajú počas
nahratých prehovorov a komentárov iných postáv. Nezrelosť mladých interpretov
však akoby neumožňuje presiahnuť rámec ich schopností, postavám tak zatiaľ chýba
nadhľad, vtip. Herecká výstavba javiskových postáv nie je celkom jasná – niekde ide
o snahu postavy štylizovať, inde je to skôr príklon k realistickému herectvu. V kos-
týmovej zložke je to podobné – niekde sú kostýmy striktné dobové, inde s odkazmi
na súčasnosť; zámer však je pre diváka nie celkom čitateľný.

Ema Bašistová pôsobí na javisku prirodzene, uveriteľne. Martin Bučko potrebuje ešte
popracovať predovšetkým na technike javiskovej reči a zrozumiteľnosti; aby zložitý
Shakespearov verš bol pre mladých hercov zvládnuteľný. Verím však, že následnými

Rómeo a Júlia. Foto: Michal Lašut

reprízami bude inscenácia narastať na kvalite.

Pomerne výpravná scénografia s dominantným prvkom spoločného náhrobku a vitrážou v pozadí je funkčná. Oproti minimalistickému javiskovému stvárneniu však pôsobí skôr veľkooperne. Režirovať notoricky známy titul so sebou prináša isté riziká v podobe očakávaní nového výkladu, inscenačného či interpretačného posunu. Inscenácia by zniesla ešte viac divadelných nápadov a v niektorých prípadoch aj viac dramaturgických otázok 'prečo'. Stále však sa pohybujeme na poli neprofesionálneho umenia, čiže naše kritéria nemusia byť až také prísne.

Peter Weinciller

MODRÉ DIVADLO, VRÁBLE: EVANJELIUM O KONCI SVETA

Modré divadlo pod vedením Štefana Foltána si za predlohu k svojej inscenácii vybralo knihu Dobré znamenia od autorov fantasy literatúry Neila Gaimana a Terryho Pratchetta, ktorá humorným jazykom tematizuje prípravu na koniec sveta. V inscenácii je citeľný vplyv kolektívnej dramatisácie, ktorá sa zamerala na vybrané témy, o ktorých

Evanjelium o konci sveta. Foto: Michal Lašut

chce uvažovať. Takýto spôsob inscenovania je nesmierne náročný, nakoľko v mnohotematickosti sa divák jednoducho stratí a chýba mu fabula, resp. jednotniaci motív, ktorej by sa držal. To sa stalo aj v prípade tejto inscenácie. Kolektív s režisérom sa pokúsili o odvážnu úvahu na tému hľadania pravdivosti vo svete, o vzniku sveta. Na scéne sa ocitne monológ Judáša, mimozemšťan, pes, herečky samé sa

snažia konfrontovať Boha... Práve mnohorakosť tém zapríčinila fragmentáciu diela a tak ostalo obsahovo nezrozumiteľné a myšlienkovito neukončené. Ústredným scénografickým prvkom bol zvisle postavený kváder z drapérie na kolieskach, do ktorého herečky mohli vstúpiť alebo ho otáčať a tak dokázali jednoducho meniť prostredie. Pochvalu si zaslúži prejav herečiek, ktorý pôsobil prirodzene a určite aj práca s rekvizitou. Kolektív sa nebál a využil formu objektového divadla a tak sme mali možnosť vidieť umnú prácu s divadelnou skratkou. Napríklad monológ psa cez loptičku, ktorá nám automaticky evokuje jeho hračku alebo príchod dvoch mimozemšťanov, ktorých vytvorili pomocou zelených balónov. Zhrnuté: inscenácii chýbala dramaturgia a vonkajšia optika kritického oka.

Judita Sadílková

DS STAŠKOVAN, STRAŠKOVANY: A FURT SA PIJE

Divadelný súbor Staškovan priniesol v inscenácii A furt sa pije stret dvoch svetov pijanov a abstinentov. Dej sa odohráva v typickej dedinskej krčme, ktorej velí suverénna krčmárka, ktorá hostí svojich štangastov a dáva im piť aj na sekeru. Dialógy zodpovedajú krčmovej rétorike a tak vznikajú verbálne humorné situácie, hostia pod vplyvom alkoholu si uťahujú z krčmárky a slovne sa ňaťahujú aj medzi sebou. Do tejto atmosféry

Rómeo a Júlia.

Foto: Michal Lašut

prichádza muž, kostýmovo od-
 šený od ostatných hostí, má
 pekný čistý oblek a jeho prejav
 sa taktiež líši, je úctivý, elegant-
 ný a odmieta piť. Tento jeho po-
 stoj je terčom posmeškov, ale on
 sa kulantne snaží pijanov presved-
 čiť o výhodách abstinencie. Jeho
 snaha sa stretne s neúspechom
 a protialkoholový agitátor odchádza.

Štamgasti však vymýšľajú plán, ako sa ho zbaviť. To sa im nepodarí a nakoniec zo všet-
 kého najlepšie obstojí krčmárka, ktorá zarobí peniaze, nakoľko sa spolčí s agitátorom
 a oklame štamgastov. Autorka hry Juliana Belková napísala príbeh podľa miestnych
 kysuckých novín a na mieru hercom z DS Straškovan a to porota aj ocenila individu-
 álnou cenou za pôvodný scenár. Konverzačná komédia na divákov výborne fungovala
 a v tejto rovine zožala úspech. Inscenácii by však pomohla divadelná skratka, ktorá
 by sa odklonila od realizmu, ktorý si inscenátori zvolili ako vizuálny jazyk inscena-
 cie. Herecká zložka je na nesmierne vysokej úrovni, herecké prejavy sú presné, herci
 medzi sebou prirodzene komunikujú a je citeľné, že majú postavy naštudované nie
 len vo verbálnej rovine, ale aj pohyb a gestá. Na zváženie je hudobná zložka insce-
 nácie, z reproduktorov zaznie hudobný motív, ktorý má nádych grotesky, a réžia by
 tento zvukový efekt mohla využiť viackrát. Dalo by sa pouvažovať, či text neskrátiť
 a niektoré situácie vytvoriť mizanscénicky a nie verbálne. Napriek niektorým nedoko-
 nalostiam je súbor na vysokej úrovni, oceňujem vytvorenie vlastnej hry, scénografic-
 kú presnosť a réžijnú odvahu spracovať náročnú tému cez humor.

Judita Sadíleková

DS DATÍV, NITRA: TAM, KDE ČÍHA VLK

Izraelská spisovateľka Aje-
 let Gundar-Gošen vo svo-
 jom psychologickom ro-
 máne Tam, kde číha vlk
 tematizuje veľmi aktuálne
 otázky imigrácie, identity,
 rasizmu a z toho plynú-
 ceho násillia, ale aj otázky
 o vzťahu rodičov a detí, po-

Tam, kde číha vlk.

Foto: Michal Lašut

zornosti, ktorú rodičia venujú prežívaniu a pocitom svojich detí. Takmer detektívna
 zápleтка vychádza z konfliktu medzi snahou izraelských rodičov zabezpečiť svojmu
 synovi Adamovi prostredníctvom imigrácie do Ameriky život bez vojnových konflik-
 tov a nemilosrdnou realitou v podobe teroristického útoku na synagógu v ich meste,
 aj šikany, ktorú Adam zažíva v škole.

Režisérka Marica Šišková siahla po tejto náročnej predlohe spolu so svojim hereckým ansámblom a výsledok bol divadelným zážitkom. Spracovaním literárnej predlohy formou epického divadla dosiahli zrozumiteľnosť mnohovrstevnatého príbehu. Tým, že herci vystupovali z deja a sami medzi sebou si ako civilné osoby kládli otázky a uvažovali nad správnosťou konania postáv, veľmi nenásilne, no intenzívne vťahovali do príbehu aj divákov. Tí sa mohli spolu s nimi stávať vyšetrovateľmi prípadu vraždy Adamovho spolužiaka, ktorý ho šikanoval. Tomuto zámeru veľmi pomohol šikovne zvolený kolektívny rozprávač, pretože herci sa nestávali postavami, ale sa v rolách striedali a tak si stále držali odstup a do popredia vystupovala metaforická otázka: kde teda číha vlk. Odpoveď na ňu divák na záver dostane. Tým, že ju nedostane. Odpoveďou ostáva samotná otázka: prečo hľadáme vinu u niekoho iného a nepozrieme sa najprv na seba. Otázka viny je ústrednou témou inscenácie, aj keď je umne skrytá. Čo je príčinou toho, že človek zabije: radikalizácia, šikana, zlá výchova matky alebo zlá výchova starej mamy? Inscenáciu umocňuje funkčná, až akčná scénografia, ktorá sa pomocou stoličiek a stola stáva priestorom na terapeutické sedenie, cvičisko, súd... Svetelný dizaj navodzuje atmosféru detektívneho filmu. Herecké výkony sú miestami až mrazivo uveriteľné a divák si pri nich uvedomí nástrahy „vlkov“. Po zhladnutí tejto inscenácie si každý môže sám zodpovedať, kde číhajú.

Judita Sadíleková

DS GAŠPARKO LENDAK: NAJKRAJŠÍ KVET

Detský divadelný súbor Gašparko pod vedením Anny Majerčákovovej a Márie Budzákovej priniesol na javisko hru pod názvom Najkrajší kvet.

Najkrajší kvet.

Foto: Michal Lašut

Inscenácia zobrazuje príbeh kráľa, ktorý sa chystá oženiť a tak hľadá tú pravú nevestu. Ako to už v rozprávkach býva zvykom, má podmienku. Zoberie si za ženu tú, ktorá za pol roka prinesie najkrajší kvet vypestovaný zo semienok, ktoré rozdáva on. Zasadene semienka však dievčatám nechcú rásť a tak sa potencionálne nevesty rozhodnú klamať a do črepníkov dajú už svoje skôr vypestované kvietky. Kráľ im samozrejme na podvod príde, pretože semienka neboli schopné kvitnutia. Jediné chudobná dievčina prizná nezdar a prinesie prázdny črepník. A tak sa všetko šťastne končí, kráľ nájde tú pravú nevestu. Inscenácia pracuje s témou úprimnosti, lásky a hlavne pravdovravnosti. Aj scénické stvárnenie je nesmierne úprimné a kolektív je úžasne disciplinovaný. Inscenátorky si trochu nešťastne zvolili dramaturgický oblúk, ktorý vytvorili dopísaním začiatočného a záverečného dialógu, v ktorom sa dozvieme, že hlavný protagonistu dostane pätku v škole a na základe toho si idú zahrať divadlo. V inscenácii sa však naskytajú vydarené humorné momenty ako napríklad, keď sa dievčatá idú fotiť a využijú na to rám z obrazu. Scénografia je pomerne jednoduchá a čistá, najdominantnejšie sú

kvety každej dievčiny, sú druhovo aj veľkosťou rôzne, čo tiež ponúka priestor na humorné momenty. Je citeľné, že kolektív hrá divadlo s radosťou a pedagogické vedenie vedome vedie deti k láske k divadlu.

Judita Sadíleková

MÄKKÝŠ Z BRATISLAVY

Cieľovou diváckou skupinou DS SELAVI z Bratislavy sú prevažne seniori, ale súbor sa snaží zachytiť aj strednú a mladšiu vekovú kategóriu. Ich repertoár tvoria príjemné konverzačné hry a komédie,

ktoré majú najmä oddychový charakter a môžu byť príjemným spštením nedeľného popoludnia. Takouto príjemnou 'oddychovkou' je aj divadelná inscenácia *Mäkkýš* z prostredia nudného anglického vidieka manželov Baxterovcov. Trochu rozruchu vnesie do domácnosti návšteva brata pani Baxterovej, ktorý žije v Amerike. Inscenácia má svoj šarm, avšak, ako to pri takomto type konverzačných textov býva, obsahuje príliš veľa slov a veľmi málo konania, málo dramaticky vypätejších situácií, akčnosť, kontrast, dramatiku. Pôsobí preto dosť monotónne, tiahne sa v rovnakej nálade, na diváka môže pôsobiť nudne. Hereckí interpreti síce hrajú svoje postavy s istou noblesou, avšak ich postavy by zniesli ešte väčšiu diferenciáciu, odlíšenie charakterov, ostrejšie hrany, vypätejšie situácie. Tie by im však dramatický text musel ponúknuť. Súboru do budúcnosti odporúčame siahnuť po kvalitnejších dramatických predlohách a tiež popracovať na dramaturgii, na výraznejšom škrtnaní textov a hľadaní divadelnejších výrazových prostriedkov. Súbor potenciál na to má.

Peter Weinciller

Najkrajší kvet.

Foto: Michal Lašut

Hostujúce profesionálne divadlo Teatro Colorato z Bratislavy uviedlo divadelné spracovanie známej Hviezdoslavovej básne *Ráchel* inšpirovanej príbehom zo Starého Zákona v réžii Petra Weincillera.

Foto: Michal Lašut

**VIAC INFORMÁCIÍ NÁJDETE NA WWW.KREDIV.SK
ALEBO NA [FACEBOOK.COM/GORAZDOVMOCENOK](https://www.facebook.com/gorazdoymocnok)**

Festival organizujú

Členovia prípravného výboru GM 2024 v zložení:
PaedDr. Roman Urbánik, starosta obce Močenok
Ing. Jozef Šuvada, predseda OZ KREDIV a riaditeľ festivalu
ThDr. Peter Michalov, PhD. dekan dekanátu Močenok
Mgr. art. Peter Weinciller, predseda dramaturgickej rady
Mgr. art. Matej Moško, PhD., člen dramaturgickej rady
Mgr. Peter Janků, člen dramaturgickej rady
Mgr. art. Kamil Žiška
Prof. Jozef Šuvada
Mgr. Helena Šuvadová
PaedDr. Oľga Pappová

Hlavní organizátori

Obec Močenok

OZ Krediv

Spoluorganizátor

RKFÚ Močenok

V rámci Roka
kresťanskej kultúry

Realizované s finančnou podporou vlády Slovenskej republiky

Realizované
s finančnou podporou
Nitrianskeho
samosprávneho kraja

Nitriansky samosprávny kraj

Partneri

Biskupstvo Nitra

OZ Juvamen

Mediálni partneri

Katolícke
noviny

Časopis
MOČENOK

Turistické informačné
centrum Nitra

KRAJSKÁ ORGANIZÁCIA
CESTOVNÉHO RUCHU
NITRIANSKY KRAJ

Obec Cabaj-Čápor

Obec Mojmirovce

www.krediv.sk www.mocenok.sk www.mocenok.fara.sk facebook.com/GorazdovMocenok

Podporovatelia

Fi KORA, Štefan Rábek st.	rodina Horváthová,
Mgr. art. Štefan Rábek ml.	Rokošova III.
MENERT, spol. s r.o.	Anna Karlubíková,
PD MOČENOK, Ing. Štefan Bleho	Rokošova II.
Fi BERA s r.o., Rastislav Benčík	Viera Horváthová,
ADVENTUS n.o.,	Rokošova III.
ThLic. Juraj Lenický	Gabriela Sklenárová,
IBEX, Ivan Blažo	Nad ihriskom
Menert spol. s r.o.	Slavka Ternerová,
PIAL - AGRO, s.r.o.,	Horná Kráľová
Ing. J. Fukas, Ing. J. Obrtáč	Jozef Kútny, Rokošova II.
Dolina, s.r.o., Ing. Vladimír Paľo	Klub tvorivosti
Pekamo, s.r.o.,	Komunita Kráľovnej Pokoja
Ing. R. Murgaš, J. Duchovič	Mária Dičérová,
Reštaurácia ELSA	Borzagoš
EIZEN s.r.o.	Marián Švondra,
Tibor Rábek TIBI	Chalupy
Slamka s.r.o., B. Klucha	Miroslav Gupka, Šaľa
Pillbus, s.r.o.	Regina Kohútová,
Penzión Anup, Ivan Sklenár	Družstevná
Ing. František Mrázik –	Mária Vörösová, Ľ. Štúra
AGROPOL Vlčany	Irena Rábeková,
Záhradníctvo - Urban s.r.o.	Družstevná
PC-technik, Gabriel Bleho	Marta Hanková,
INEX Hausgarden	Rokošova II.
Lenka Bollová, Hájska	Mária Čagáneková, Čingov

ĎAKUJEME!

Zostavili: Jozef Šuvada, Michal Rábek, Natália Packová,
Jana Sýkorová, Peter Sýkora
Grafická úprava a tlač: Kreatívni ľudia
Vydavateľ: Krediv ©2024